

Nr 339.

Av herr **Holmström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare m. m.

I proposition nr 293 föreslår Kungl. Maj:t riksdagen medgiva att provisorisk avlöningsförstärkning under budgetåret 1939/40 må utgå till vissa befattningshavare i statens tjänst enligt närmare bestämmelser, som förutsätts skola utfärdas av Kungl. Maj:t. Föredragande departementschefen anmäler i detta sammanhang, med anledning av viss till Kungl. Maj:t inkommen framställning rörande utsträckning av rätten till provisorisk avlöningsförstärkning, att dylik ändring icke ifrågasättes i förhållande till de för innevarande budgetår gällande bestämmelserna.

Den framställning, som här åsyftas, har ingivits av Försvarsväsendets Underbefälsförbund och avser en utsträckning av rätten till den provisoriska avlöningsförstärkningen att omfatta allt fast anställt manskap. I de för innevarande budgetår gällande bestämmelserna (SF nr 429/1938), vilka bestämmelser för övrigt varit i sak gällande alltsedan provisoriets införande, stadgas nämligen, att provisorisk avlöningsförstärkning skall tillkomma beställningshavare, vilken åtnjuter lön enligt löneplan i avlöningsreglementet den 11 maj 1928 (nr 128) för fast anställt manskap vid försvarsväsendet, så framt han enligt föreskrifterna i nämnda reglemente äger tillgodoräkna sig en tjänstetid av minst tre år eller har eget hushåll och antingen är gift eller ock varit gift och fortfarande har minderårigt barn hos sig. Till ogifta beställningshavare utgår den provisoriska avlöningsförstärkningen med ett belopp av 144 kronor, för år räknat, och till gifta beställningshavare med ett belopp av 216 kronor, likaledes för år räknat.

De här refererade bestämmelserna ha medfört att från rätten till provisorisk avlöningsförstärkning utestängts praktiskt taget samtliga beställningshavare av manskapet med en kortare tjänstetid än tre år. Några motsvarande inskränkningar i fråga om civila befattningshavares rätt till provisorisk avlöningsförstärkning hava icke gällt under den tid, provisoriet för dessa befattningshavares vidkommande varit gällande, och har heller icke ifrågasatts för de civila befattningshavare, vilka under budgetåret 1939/40 fortfarande avses skola komma i åtnjutande av avlöningsförstärkning. Ett dylikt uteslutande av en större grupp statstjänstemän från en rätt, som utan inskränkningar tillkommit andra statstjänstemannagrupper, synes icke befogat, synnerligast som försvarsväsendets fast anställda manskap blir den enda större grupp av befattningshavare i statens tjänst, som fått frågan om den definitiva löneregleringen uppskjuten på sådant sätt, att förslag till dylik lönereglering först kan tänkas komma att föreläggas 1940 års riksdag.

Ostridigt lär det också förhålla sig så, att de fast anställda i de lägsta manskapsbeställningarna för närvarande hava mindre avlöningsförmåner än

någon annan grupp av befattningshavare såväl i allmän som enskild tjänst. Då det fast anställda manskapets begynnelselönen en gång fastställts skola utgå efter en jämförelse med de löner, som tillkomma lantarbetare i husbondens kost, kan den låga löneställningen för manskapet måhända bäst belägas därav, att den lägsta avtalsenliga lönen för lantarbetare i husbondens kost för närvarande utgör 740 kronor per år, medan den fast anställde av manskapet i begynnelselönen erhåller 600 kronor per år. Oavsett om den kommande löneregleringen för manskapets vidkommande kan komma att medföra en ändring av utgångspunkten för lönebestämningen, lär det med hänsyn till önskvärdheten av erforderlig lönekonkurrens vid rekryteringen av försvarsväsendets fast anställda personal vara ofrånkomligt att för manskapets vidkommande erhålla en lönenivå, som i vart fall ligger i paritet med de nuvarande lantarbetarlönerna. Därmed torde det också vara fastslaget, att en utsträckning av rätten till den provisoriska avlöningsförstärkningen att omfatta allt fast anställt manskap, vilket skulle medföra en förhöjning av begynnelselönen med 144 kronor, för år räknat, icke kan sägas vara av natur att i och för sig föregripa den kommande löneregleringen.

Lämpligheten av att bereda allt fast anställt manskap provisorisk avlöningsförstärkning under budgetåret 1939/1940 torde under här angivna förhållanden också få anses fastslagen, då övrig militär personal — officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare — från och med den 1 juli innevarande år kunna beräknas erhålla en definitiv lönereglering. Samtidigt ålägges all militär personal — och kanske icke minst det fast anställda manskapet — en betydligt ökad arbetsbörda på grund av de inkallelser av vissa värnpliktiga, varom beslut fattats. På sitt sätt innebär den definitiva löneregleringen för bl. a. officerare och underofficerare en kompensation för arbetsuppgifternas ökning i antal och omfattning, men åtskilliga beställningshavare av det fast anställda manskapet erhålla icke samma kompensation om nu gällande grunder för rätt till provisorisk avlöningsförstärkning skola oförändrat gälla också för nästkommande budgetår. Också med hänsyn härtill synes det vara i hög grad befogat att samtliga fast anställda av manskapet beredas förmånen av provisorisk avlöningsförstärkning.

På anförda grunder hemställes därför,

att riksdagen med anledning av propositionen nr 293 måtte besluta, att provisorisk avlöningsförstärkning under budgetåret 1939/1940 skall utgå till allt fast anställt manskap vid försvarsväsendet med samma belopp som under innevarande budgetår.

Stockholm den 19 maj 1939.

Nils Holmström.